Kuuleminen JTS 2026-2029

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto

Nikolas Bursiewicz, 16.5.2025

Yleistä

- Leikkausten ja veronkevennysten myötä julkisen talouden suunnitelma 2026-2029 muuttaa julkisten talouden painopistettä voimakkaasti suuntaan, joka:
  - Heikentää sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta
  - Vaikeuttaa kestävää talouskasvua
  - Nakertaa perustavanlaatuisesti suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rahoitusperustaa
- Ennen kehysriihtä Murron työryhmä ehdotti osaamiseen ja koulutukseen panostamista talouskasvun edellytysten luomiseksi
  - Koulutuskapasiteetin noston sekä opiskelijoiden etuusjärjestelmän kehittämisen sijasta korkeakoulutukseen kohdennettiin leikkauksia
- Ehdotettujen veronkevennysten vaikutus talouskasvulle perustuu epävarmoihin oletuksiin, mutta koulutustason ja inhimillisen pääoman yhteys talouskasvuun on sen sijaan laajasti tutkimuskirjallisuudessa tunnistettua

Korkeakoulujen rahoitus

- Hallitus on päättänyt leikata korkeakoulujen perusrahoituksesta 52,7 milj. euroa, yliopistojen osuus tästä on 35,8 milj. euroa
- Lisäksi tulevina vuosina leikataan korkeakoulujen perusrahoituksesta:
  - 30 milj. euroa vuonna 2026
  - 20 milj. euroa euroa vuonna 2027
  - 15 milj. euroa vuodesta 2028 alkaen
- SYL pitää näitä leikkauksia huonosti harkittuina
  - Sekä hallituksessa että yhteiskunnassa laajemmin tunnistetaan tarve nostaa nuorten korkeakoulutusaste 50 %:iin ikäluokasta
  - Leikkaukset tulevat väistämättä hankaloittamaan tavoitteeseen pääsemistä

Lisäaloituspaikkojen rahoitus

- Hallitus on kertonut 100 milj. euron lisärahoituksesta korkeakoulujen aloituspaikkoihin
- Lukua ei kuitenkaan mainita JTS:sä, jossa aloituspaikkoihin sen sijaan osoitetaan 3,8 milj. euroa
- Summa ei riitä likimainkaan korvaamaan perusrahoituksesta tulevia säästöjä
  - Koulutus ja aloituspaikat rahoitetaan pääasiassa juuri sillä perusrahoituksella, josta ollaan tällä hetkellä leikkaamassa
- Lisäksi on ilmennyt, että hallitus suunnittelee toiselta asteelta valmistuvien ilman korkeakoulupaikkaa jäävien nuorten avoimen korkeakoulun 30 opintopisteen opintosetelin rahoittamista tästä 3,8 miljoonan euron vuosittaisesta rahasummasta
  - Tämänhetkinen summa tuskin riittää rahoittamaan merkittävää määrää aloituspaikkoja tai opintoseteleitä

SYL

Opiskelijoiden etuudet ja opintotuki

- Orpon hallituksen ohjelman mukaan puoliväliriihessä olisi ollut määrä päättää opintotuen kokonaisuudistuksen toteutuksesta ja tarkastella opintotuen tulorajojen tasoa
  - Kumpaakaan näistä riiheen osoitetuista päätöksistä ei tehty
- SYL esittää vakavan huolen opiskelijoiden etuuksien tulevaisuuden kehityssuunnasta
  - Orpon hallituksen toteuttamat toimet ovat leikkaamassa päätoimisen opiskelijan rahamuotoisia etuuksia joissain tilanteissa lähes kolmanneksella
- SYL toivoo, että opintotuen kokonaisuudistuksen toteutukseen kohdennetaan lisärahoitusta, jolla voisi korjata järjestelmän epäkohtia ja parantaa opiskelijoiden päätoimisen opiskelun mahdollisuuksia sekä toimeentuloa

SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

Kiitos!

Yhteystiedot:
Nikolas Bursiewicz
Koulutuspolitiikan asiantuntija (korkeakoulutuksen laatu, opintoasiat, työelämä, jatkuva oppiminen)
041 515 2230
nikolas.bursiewicz@syl.fi